

Skrivelse angående behovet av beslutsunderlag som synliggör målkonflikter

I Stockholms stads första Hållbarhetsrapport framhålls behovet av att belysa och synliggöra såväl målkonflikter som synergieffekter och samband mellan olika hållbarhetsmål och hållbarhetsdimensioner (Stockholm Stad, *Hållbarhetsrapport 2021*:11). (V) i Exploateringsnämnden har vid en mängd tidigare tillfällen under de senaste åren poängterat brister i de beslutsunderlag som nämnden har fått tillställda sig. Dessa brister har bland annat rört en otillfredsställande presentation av *barnperspektivet* (Skrivelser 2019-02-14, 2019-06-13, SU Ä20 2019-06-13, FTB Ä13 2019-11-14, FTB Ä18 2020-02-20, FTB Ä16 2020-04-23, FTB Ä14 2020-06-11, FTB Ä27 2021-04-29), *äldreperspektivet* (skrivelse 2019-06-13), *risk- och osäkerhetsfaktorer* (FTB Ä23 2019-12-12), *miljökonsekvenser av exploatering* (FTB Ä20 2020-02-20, FTB Ä19 2020-04-23, FTB Ä30 2020-06-11), samt *förutsättningarna för att bevara kulturmiljövärden* (FTB Ä15 2020-04-23).

Vår kritik har i mångt och mycket handlat om att de presenterade beslutsunderlagen inte i tillräckligt hög grad har synliggjort inneboende målkonflikter i exploateringsprocessen. I *Skrivelse med anledning av prioritering av projekt* lyfte vi denna fråga explicit och noterade att:

”Det finns även ett behov av en analys av eventuella målkonflikter mellan den ökande betoningen av såväl genomförbarhet, lönsamhet (beräknat i ekonomiskt nuvärde för staden) samt social hållbarhet. Det går inte att anta att samtliga dessa målsättningar går hand i hand, utan snarare är det troligt att projekt med hög lönsamhet för staden inte alltid är de som bidrar starkast till den sociala hållbarheten eller att det är de för staden mest lönsamma projekten som även är de mest genomförbara” (Skrivelse, 2020-04-23)

Frågor om markexploatering handlar inte bara om en hantering av stora ekonomiska värden, utan är också beslut som kommer att forma människors livsförutsättningar och livskvalitet under lång tid framöver. De innebär ofta också konsekvenser som har omfattande miljö- och klimatpåverkan.

Det är exploateringsnämndens ansvar att sörja för en god hushållning med den strategiskt viktiga resurs som stadens marktillgångar utgör. Samtidigt kan man inte bortse ifrån att det alternativ som utgör en ekonomiskt optimal markexploatering i många fall står i konflikt med det som skulle utgöra en optimal lösning för bevarandet eller utvecklandet av andra värden såsom miljövärden, klimatpåverkan, barn- och äldres välmående samt kulturhistoriska värden. Det innebär att det i exploateringsfrågor nästan alltid finns målkonflikter som kräver svåra avvägningar mellan sociala, ekonomiska, kulturella och ekologiska värden. När sådana målkonflikter uppstår är det de förtroendevalda politikernas uppgift att göra svåra prioriteringar, och även att kunna motivera dem – så att väljarna sedan kan hålla dem ansvariga för de beslut som fattas.

För att det ska vara möjligt för de förtroendevalda politikerna att fatta välinformerade och välövervägda beslut krävs genomarbetade och rättframma beslutsunderlag som synliggör 'vad som står på spel', det vill säga: de eventuella målkonflikter som finns mellan olika värden i det aktuella beslutsärendet.

När denna typ av målkonflikter inte synliggörs i de beslutsunderlag som de förtroendevalda har att ta ställning till uppstår därför allvarliga problem. Förtroendevalda politiker kan inte rimligtvis avkrävas ansvaret att själva granska alla de bakomliggande handlingar och underlag som har bärkraft på det enskilda ärendet. Det innebär att politiken får svårt att fullfölja sin uppgift.

Eftersom de beslutsunderlag som exploateringskontoret tillhandahållit nämnden under senare tid regelbundet brustit vad gäller redovisande av målkonflikter föreslår vi att en särskild rubrik från och med nu läggs till i samtliga beslutsunderlag, under vilken eventuella målkonflikter som relaterar till det aktuella ärendet tydligt lyfts fram och synliggörs. Denna analys kan grundas i ett relaterande av det aktuella beslutsärendet till målformuleringarna i centrala styrdokument såsom budget, ÖP, miljöprogram, etc.

Om kontoret inte anser att en sådan ny rubrik bör införas önskar vi en utförlig förklaring av hur kontoret kommer att bidra till att målkonflikter tydligare synliggörs i de tillhandahållna

beslutsunderlagen inom ramen för nuvarande rutiner och redovisningsformer. En förbättring på detta område är nödvändig för att säkerställa att de förtroendevalda i nämnden ska få förutsättningar att uppfylla sitt uppdrag att fatta välinformerade och demokratiskt grundade beslut gällande bland annat hushållningen med stadens markresurser.